

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE CHRISTO CAPITE|| TOTIVS ECCLESIAE,|| QVINQVE LIBRIS|| explicata.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

VII. Explicantur testimonia Patrum, quæ aduersarij proferunt.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53845](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53845)

Deus de Deo; & matrem habet, quia Filius hominis est. Denique Verbum Deus, ut Athanasius & Cyrillus rectè docent, Sacerdos est, sed secundum formam hominis, ut idem Cyrillus in Apologia sua testatur.

CAPVT VII.

Explicantur testimonia Patrum, quæ aduersarij proferunt.

SECUNDO loco proferunt testimonia Patrum. AC PRIMVM obiciunt DIONYSIUM Areopagitam, qui in epistola quarta ad Caium dicit, Christum administrasse *θεανδρινὴν ἐνεργειαν*, id est, operationem Dei vtilem. Et idem habetur in cap. 2. de diuinis nominibus.

RESPONDEO, hanc sententiam Dionysij tribus modis intelligi posse. AC PRIMO, si quis intelligat per Dei virilem operationem, vnam operationem propriam vtriusq; naturæ, ut videntur velle nostri aduersarij, manifestè errat. Nam in Synodo VI. act. 8. Macharius hæreticus Monothelita hanc ipsam sententiam ex Dionysio afferebat in hunc sensum, ad suam hæresim stabiliendam.

Potest tamen SECUNDO vocari Dei virilis operatio aliquod opus Christi, in quo cõcurrant Deitatis & humanitatis actiones; sed distinctæ, & duæ reuera. Quæ sententia est vera, & ab auctore intenta. Et hoc modo exponitur à Sophronio in illa insigni oratione, quæ legitur in VI. Synodo, act. 11. vbi distinguit tria genera operum Christi; quædam purè diuina, ut creare & conseruare omnes creaturas; quædam purè humana, ut comedere, bibere; quædam partim diuina, partim humana, ut ambulare super aquas. Nam ambulare, hominis erat. dare autem aquis soliditatem, erat Dei. Et hæc dicuntur *θεανδρινὰ*, hoc est, diuinè humana opera, qualia erant omnia miracula, nõ tamen omnia opera Christi: porro talia non sunt opera Mediatoris, ut Mediator est, nimirũ sacrificare, & orare. Hæc enim omnia humana sunt.

Potest etiam afferri TERTIA intelligentia huius theandricæ operationis ex Damasceno lib. 3. cap. 19. qui docet,

omnem Christi actionem posse vocari theandricam ratione suppositi operantis. Semper enim Deus homo operabatur, non nudus Deus, aut nudus homo. Quomodo etiam videtur exponere DAMASCENVS id, quod ait S. LEO epist. 10. vtraque natura operatur cum alterius cōmunionē, quod proprium est. Id enim vult esse, cum cōmunionē alterius, ac si dictum esset, manente vnione cum altera in eodem supposito, & secundum hanc intelligentiam auctoritas Dionysij non est ad rem.

SECUNDO, obiiciunt IRENAEVM, qui lib. 3. cap. 20. *Oportuerat, inquit, Mediatorem Dei & hominum per suam ad utrosque domesticitatem in amicitiam & concordiam utrosque reducere, & facere ut Deus assumeret hominem, & homo se redderet Deo.* Item proferunt similia verba ex EPIPHANIO in Ancorato, ante medium; Chrysostomo, Ambrosio, Theodoro, & Theophylacto in caput 3. prioris ad Timotheum, qui dicunt, Mediatorem Dei & hominum debuisse vtraque naturā in se habere, ut Deum & homines in amicitiam redigeret.

RESPONDEO, hi omnes loquuntur de mediatione substantiali, quæ facta est in ipso Christo per incarnationem, & necessaria fuit ad mediationem per operationem. Nisi enim esset Christus Deus homo, non esset suppositam diuinum in natura humana operans, & proinde non essent opera Mediatoris infiniti pretij. Itaque formaliter Christus est Mediator, quantum ad mediationem operationis, per solam humanitatem; tamen ut esset Mediator, & posset totum mundum redimere ex rigore iustitiæ, debuit præter formam humanitatis habere diuinum suppositum: non autem poterat habere diuinum suppositum in natura humana, nisi in illo esset mediatio substantialis duarum naturarum.

TERTIO, obiiciunt AVGVSTINVM Enchirid. cap. 108. *Nam, inquit, neque liberaremur per unum Mediatorem Dei & hominum, nisi esset & Deus.* Item lib. 1. de consensu Evangelistarum, cap. 35. *Ideo Christus Mediator Dei & hominum dictus est inter Deum immortalem & hominem mortalem, Deus & homo reconcilians hominem Deo, manens quod erat, factus quod non erat.* Item homilia de ouibus, cap. 12. *Non Media-*

Mediator homo præter Diuinitatem. Item: *Diuina humanitas, & humana Diuinitas mediatrix est.* Item lib. 9. ciuit. Dei, cap. 15. *Quærendus est Mediator, qui non solum homo, Verum etiam Deus sit.*

RESPONDEO, loquitur AVGVSTINVS de persona, quæ operi dare debebat dignitatem. id quod Patet, tum ex locis à nobis allegatis, tum ex lib. 9. ciuit. Dei, cap. 15. ab aduersariis citato. Nam postquam dixerat Augustinus, Mediatorem esse debuisse Deum & hominem, subiungit: *Nec tamen ob hoc Mediator est, quia Verbum, & maxime quippe immortale, & maxime beatum Verbum longè est à mortalibus miseris, sed Mediator per quod homo.*

CAPVT VIII.

Soluuntur argumenta ex ratione petita.

VLTIMO obiiciunt rationes. Renouare corda, & dare Spiritum sanctum, sunt opera Mediatoris; docet enim Augustinus in Enchirid. cap. 33. per Mediatorem nos recipere Spiritum sanctum, & tamen certum est, dare Spiritum sanctum, & renouare corda, esse solius Dei. Item, docere est opus Mediatoris, & tamè August. in lib. de Magistro affirmat, solum Deum esse verum Magistrum, qui docet hominem scientiam, Christus ergo, vt Deus, Mediator est.

RESPONDEO, dare Spiritum sanctum meritorie, est proprium Mediatoris, sed hic modus dandi Spiritum, non est Dei formaliter, sed hominis; dare autem Spiritum sanctum, & renouare corda efficienter, & vt auctorem doni, non est Mediatoris, sed eius, apud quem Mediator intercedit, id est, Dei Patris, & Filij, & Spiritus sancti. Et patet, quia cùm donum Spiritus sancti, & omnis illuminatio detur à tota Trinitate, si eiusmodi donatio esset Mediatoris, tota Trinitas esset Mediator.

Pari ratione, docere principaliter est Dei, id est, Trinitatis: docere per modum instrumèti, est hominis; Christus igitur, vt Deus, Doctor ac Magister est verus ac principalis; idè Christus, vt homo, Mediator Dei & hominum, Doctor fuit,